

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հ. Սիմիդյան

«15» 04 2022թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0037-22

Ձեռնարկողը՝

«ՄԼ Մայնինգ» ՍՊԸ
Ք. Երևան, Շիրակի 74/16

Գործունեությունը՝

Շահումյանի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի
երկրորդ փեղամասում 2022-2024թթ. կադարվելիք օգտակար
հանածոների երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ
Արարադի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

Խ. Մարտիրոսյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ
թիվ ԲՓ 0037-22

< 15 > 04 2022 թ.

Արարատի մարզի Շահումյանի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի երկրորդ տեղամասում 2022-2024թթ. կատարվելիք օգտակար հանածոների երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

Ձեռնարկող՝

«ՄԼ Մայնինգ» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ
/Գ կատեգորիա/

Գտնվելու վայրը՝

Արարատի մարզ, Շահումյան բնակավայր

Ներածական մաս. Շահումյանի ավազի հանքավայրի 2-րդ տեղամասը վարչական առումով գտնվում է Արարատի մարզի, Շահումյան բնակավայրի վարչական տարածքում, Արտաշատ քաղաքից մոտ 3.0կմ հարավ:

Մոտակա բնակավայրերն են Արարատ և Վեդի քաղաքները, Տափերական, Լուսառատ, Խորվիրապ և Եղեգնավան գյուղերը: Տեղամասը գտնվում է 815-817մ բացարձակ բարձրության նիշերի վրա:

Ավազակոպճային խառնուրդի կուտակի երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքը ներկայացված է գյուղատնտեսական նշանակության հողերով՝ արոտավայրերով և այլ գործառնական նշանակության հողերով, ինչպես նաև ջրային հողերով:

Նախատեսվող գործնեությունը համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի, հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործնեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. ՀՀ Արարատի մարզի Շահումյանի հանքավայրի 2-րդ տեղամասում նախատեսվում է իրականացնել ավազակոպճային խառնուրդի կուտակի երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքներ:

Նախատեսվում է իրականացնել երևակման 1:5000 մասշտաբի տոպոգրաֆիական հանույթ 43.0հա մակերեսով տարածքում: Բոլոր հետախուզական փորվածքները և երկրաբանական սահմանները տեղադրվելու/նշվելու են գործիքային կապակցմամբ:

Օգտակար հանածոյի որակական հատկությունները պետք է ուսումնասիրվեն ըստ «Ավազ շինարարական աշխատանքների համար. Տեխնիկական պայմաններ» ԳՈՍ 8736-2014 և «Խիճ և կոպիճ խիտ լեռնային ապարներից շինարարական աշխատանքների համար» 8267-95 ՀՍ ԳՈՍ տեխնիկական պահանջների:

Հետախուզման նպատակով հայցվող տեղամասի սահմանները եզրագծվում են ստորև նշված ARM WGS-84 համակարգի հետևյալ կոորդինատներով:

X	Y
1. 4419836.4193	8461183.2100
2. 4420327.7017	8460717.3938
3. 4420738.1042	8461100.3332
4. 4420523.5982	8461216.4360
5. 4420617.4911	8461393.0294
6. 4420193.2527	8461631.8564

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանահանույթային, մակերևութային հետախուզական փորվածքների անցման, փաստագրման և նմուշարկման աշխատանքների համալիրով: Համաձայն «Ավազի և ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրերի պաշարների դասակարգման կիրառման հրահանգ»-ի՝ ըստ երկրաբանական կառուցվածքի բարդության, Շահումյանի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի ավազակոպճային խառնուրդի կուտակը համապատասխանում է 1-2 խմբին: Այս խմբի հանքավայրերի համար նախատեսված է պաշարների դասակարգում միայն C₁ արդյունաբերական կարգով: C₁ կարգով պաշարների եզրագծման համար հետախուզական փորվածքների միջև հեռավորությունը կազմում է 100-200մ: Երևակման հետախուզումը նախատեսվում է կատարել միմյանցից 170մ հեռավորությամբ հետախուզական պրոֆիլներով, որոնց վրա հետախուզական հորերի հեռավորությունը կազմում է 190մ: Բացառություն է կազմում թիվ 21 հետախուզահորը, որի հեռավորությունը մոտակա փորվածքներից կազմում է 215-ից 260մ: Նման հեռավորությունը պայմանավորված է հայցվող տեղամասի ուրվագծով եզրային հետախուզական փորվածքների տեղադրման անհրաժեշտությամբ:

Օգտակար հանածոյի մարմնի եզրագծման, ուսումնասիրման և նմուշարկման նպատակով նախատեսվում է հետախուզահորերի անցում: Այդ աշխատանքները կիրականացվեն մեխանիկական եղանակով՝ էքսկավատորով V կարգի ամրության ապարներում: Նախատեսվում է 21 հետախուզահորերի անցում, որոնց առավելագույն խորությունը նախատեսվում է 6.0մ, կտրվածքը՝ 1.5մ², ընդհանուր ծավալը՝ 189մ³:

Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր հետախուզահորերը: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:50 մասշտաբով: Այդ աշխատանքների ծավալը նախատեսվում է 126 գծ.մ:

Նախատեսվում է հետախուզահորերի անցման ընթացքում, դաշտային պայմաններում երեք կետում որոշել բնամասում ավազակոպճային խառնուրդի բնական խտությունը, ծավալալիցքային զանգվածը, ինչպես նաև հումքի փխրեցման գործակիցը:

Օգտակար հանածոյի որակական հատկանիշները պարզաբանելու համար նախատեսվում է վերցնել նմուշներ հետախուզահորերից, կուտակի լրիվ հզորությամբ 40x40սմ կտրվածքով ակոսային նմուշների միջոցով: Ակոսային նմուշները նախատեսվում է վերցնել հետախուզական փորվածքների պատից՝ ավազակոպճային կուտակի ամբողջ հզորությամբ: Կախված ավազակոպճային կուտակի հզորությունից, ակոսների երկարությունը կարող է տատանվել մինչև 6մ: Հաշվի առնելով ավազակոպճային կուտակի պարզ, գործնականում համասեռ ներքին կառուցվածքը, օգտակար հանածոյի հատիկաչափական կազմի ոչ մեծ փոփոխությունը և կուտակի հզորությունը, յուրաքանչյուր հետախուզական փորվածքում նմուշարկումը նախատեսվում է իրականացնել կուտակի լրիվ հզորությամբ մեկ միասնական նմուշով:

Անհրաժեշտության դեպքում կկիրառվի հատվածամասերով (սեկցիաներով) նմուշարկման եղանակը: Նմուշների մշակումը նախատեսվում է կատարել հետևյալ կերպ. նմուշարկման ակոսից վերցված ամբողջ նյութը լցվելու է բրեզենտե փոշածրի վրա, խառնվելու է և կրճատման եղանակով հասցվելու է 20-25կգ-ի, որն էլ կազմելու է շարքային նմուշի նյութը: Այն լցվելու է առանձին պարկերի մեջ, պիտակավորվելու և ուղարկվելու է լաբորատորիա՝ ֆիզիկամեխանիկական փորձարկումների համար:

Նախատեսվում է վերցնել 21 նմուշ ֆիզիկամեխանիկական փորձարկումների համար, 3 նմուշ քիմիական անալիզների և 3 նմուշ միներալոգոպետրոգրաֆիական ուսումնասիրությունների համար: Ակոսային նմուշներից կազմվելու է 2 տեխնոլոգիական նմուշ, որի հիման վրա կուսումնասիրվեն ԱԿԽ-ից տարանջատված կոպճի և դրա ջարդման արդյունքում ստացված խճի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները: Նախատեսվում են նաև ռադիոմետրիական ուսումնասիրություններ CPՊ 68-01 սարքի միջոցով՝ օգտակար հանածոյի ռադիացիոն-հիգիենիկ հատկությունների ուսումնասիրման նպատակով:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների ընթացքում նախատեսվում է կատարել տարածքի հեռանկարային շահագործման ինժեներաերկրաբանական և հիդրոերկրաբանական պայմանների ուսումնասիրություններ, ավազակոպճային խառնուրդի ռադիոմետրիական հատկությունների պարզաբանում, որը կիրականացվի հետախուզական փորվածքների անցման ընթացքում կատարվելիք դիտարկումներով:

Հետախուզական հորերի հետլցման աշխատանքներ (նախ՝ ավազակոպճային զանգված, այնուհետև՝ 5սմ հզորությամբ աղակալված հողանման զանգվածի վերին շերտը), ինչը թույլ կտա վերականգնել տեղամասի լանդշաֆտային ամբողջականությունը: Հետլցման աշխատանքներից հետո նախատեսվում է փխրեցնել տարածքը և ցանել շրջանին բնորոշ բուսատեսակների սերմեր: Աշխատանքները կատարվելու են ձեռքով, առանց տեխնիկական միջոցների կիրառման: Աշխատանքների կատարման նպատակով շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխին կհատկացվի 175.0հազ.դրամ գումար:

Բուն հայցվող տարածքում բնական ջրային հոսքեր չկան: Հայցվող տարածքի արևմտյան սահմանի և Արաքս գետի միջև առկա է 50-ից 110մ հեռավորություն:

Տեխնիկական ջուրը գնվելու է մոտակա բնակավայրերից և տեղափոխվելու է տեղամասի տարածք ընկերությանը պատկանող ավտոցիստեռնով: Խմելու ջուրը նույնպես գնվելու է մոտակա բնակավայրերից, խմելու ջրի տարայով(20լ տարողությամբ), տեղափոխվելու է աշխատանքային տեղամաս ընկերության ավտոտրանսպորտով:

Ըստ նախնական գնահատման հայտի Շահումյանի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի ՀՀ բույսերի և կենդանիների կարմիր գրքում գրանցված տեսակներ չկան, բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, որտեղ իրականացվում է վտանգված էկոհամակարգերի պահպանություն, չկան:

Ավազակոպճային խառնուրդի երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տեղամասին ամենամոտ գտնվող բնության հուշարձանը «Աղակալած ճահճուտ» կենսաբանական հուշարձանն է, որը գտնվում է հայցվող տարածքից մոտ 18կմ հեռավորության վրա: հանքավայրի 2-րդ տեղամասի հայցվող տարածքի և Շահումյան համայնքների պատմության, մշակութային հուշարձանների միջև նվազագույն հեռավորությունը գերազանցում է 2կմ-ը:

Նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր, այդ թվում՝

- վառելիքի հիմնական լիցքավորման և քսայուղերի փոխարինման աշխատանքները կատարվելու են «ՄԼ Մայինգ» ՍՊԸ արտադրական տարածքում,

- նավթամթերքների պահեստավորում և պահում 2-րդ տեղամասում չի կատարվելու,

- արտաթորվող թունավոր նյութերի չեզոքացուցիչ սարքերի տեղադրում,

- փոշենստեցման նպատակով ճանապարհների ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին,

- կեղտաջրերի հավաքում հորատից զուգարանում, որը աշխատանքների ավարտից հետո դատարկում են հատուկ ծառայության ուժերով, այդ նպատակով նախատեսվում է պայմանագիր կնքել «Աշտարակի կոմունալ տնտեսություն» ԲԲԸ-ի հետ,

- հետախուզահորերի տեղադրում տարածքի հարավային-հարավ-արևելյան սահմանին զուգահեռ անցնող թմբից առնվազն 5մ հեռավորության վրա,

- կենցաղային աղբի հավաքում հատուկ անթափանց տարողություններում, աղբահանության պայմանագրի կնքում տարածաշրջանում գործող օպերատորի հետ, աղբահանության վճարի հաշվարկում և վճարում,

- օգտագործվող տեխնիկական միջոցների շարժիչների կարգավորում՝ աղմուկի նվազեցման, շրջանի կենդանական աշխարհի վրա բացասական ազդեցության բացառման նպատակով,

Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների ընթացքում ընկերությունը իրականացնելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը և մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

- Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ՝ յուրաքանչյուր շաբաթը մեկ անգամ:

- Լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ, տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ:

- Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով արտադրական տեղամասի տարածքի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով մշտադիտարկումներ՝ տարեկան մեկ անգամ:

- Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկում աշխատանքների ընթացքում:

Մշտադիտարկման նպատակով ընկերությունը տարեկան մասնահանելու է 150.0հազ.դրամ:

Պատճառաբանական մաս. Արարատի մարզի Շահումյան բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակությունը հավանություն են տվել նախատեսվող գործունեությանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, պաշտպանության նախարարությունները, կադաստրի կոմիտեն, ինչպես նաև Արարատի մարզպետարանը: Ծրագրի իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված կլինեն երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմամբ, որոնք կկրեն ժամանակավոր բնույթ և ազդեցությունները կլինեն թույլատրելի նորմայի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մոնիթորինգ և արդյունքները ՀՀ կառավարության 2018թ. փետրվարի 22-ի N191-Ն որոշմամբ սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն:

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների իրականացմանը, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ապահովելով բնապահպանական նորմերը:

- Անհրաժեշտ է ապահովել հայտում ամրագրված ռեկուլտիվացիայի աշխատանքների իրականացումը:

Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների ընթացքում կատարվելու է գետի դինամիկ ռեժիմի դիտարկումներ վարարման շրջանում: Գետի ջրերի աղտոտումը կանխելու նպատակով, աշխատանքները դադարեցվելու են: Այդ ժամանակահատվածում կատարվելու են գետի դինամիկ դիտարկումներ:

- ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N438 որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ կետի համաձայն, աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից անհրաժեշտ է դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ տեղեկացնել լիազորված մարմին՝ համապատասխան պահպանական միջոցառումներ իրականացնելու համար:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Մլ Մայնինգ» ՍՊ Ընկերության կողմից ներկայացված Արարատի մարզի Շահումյանի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի երկրորդ տեղամասում 2022-2024թթ. կատարվելիք օգտակար հանածոների երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխավոր մասնագետ՝ Հ. Մեսրոպյան

